

Spis treści

Wstęp	7
Tatyana Andreeva: Taxation methods as a solution of social problems in Latvia / Metody podatkowe jako sposób rozwiązywania problemów społecznych na Łotwie	9
Beata Bal-Domańska: Wybrane problemy szacunku wskaźników pojemności demograficznej w przekroju gmin / Selected problems of demographic capacity indicators estimation in gminas.....	21
Renata Bielak: Zwiększanie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia jako wyzwanie dla spójności Unii Europejskiej / Improvement of economic growth and employment as a challenge for the European Union cohesion	31
Marcin Bogdański: Miasta i obszary słabo zurbanizowane a procesy konwergencji gospodarczej w Polsce / Cities and low urbanized areas vs. economic convergence processes in Poland.....	40
Sylvia Dolzblasz: Wymiar transgraniczny polityki spójności na przykładzie sieci współpracy na pograniczu polsko-słowackim / Transborder dimension of cohesion policy – co-operation network in the Polish-Slovak borderland	51
Anna Janiszewska: Feminizacja i maskulinizacja rynków pracy w krajach UE a polityka spójności / Feminization and masculinization of labour markets in the EU countries vs. cohesion policy.....	60
Lidia Kłos: Zmiana wizerunku polskiej wsi w kontekście polityki spójności / Change of the image of Polish countryside in the context of cohesion policy	71
Kamil Kotliński: Zróżnicowanie rynku pracy młodzieży w państwach członkowskich Unii Europejskiej / Youth labour market differentiation in the member states of the European Union.....	79
Barbara Kryk: Cele społeczne zrównoważonego rozwoju. Polska na tle UE / Social objectives of sustainable development. Poland in comparison with the EU	87
Dorota Kwiatkowska-Ciotucha: Uczelnie jako podmiot wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego / Universities as the subject of support from the European Social Fund	96
Ewa Malużyńska: Zmienność struktury zatrudnienia w Polsce a stabilność przestrzenna systemu / Changes of the structures of employment in Poland vs. the spatial stability of the system	105

Danuta Milaszewicz: Jakość rządu a dostęp do dóbr publicznych w polskich regionach / The quality of government vs. access to public goods in the Polish regions.....	114
Alina Nychyk: The conflict in Ukraine as a threat for the European Union's integrity / Konflikt na Ukrainie jako zagrożenie dla integralności Unii Europejskiej.....	123
Andrzej Raczyk, Alicja Szachniewicz: Zatrudnieni w administracji samorządowej a poziom rozwoju gmin na przykładzie Dolnego Śląska / Employed in local governments vs. municipalities' level of development on the example of Lower Silesia	130
Anita Richert-Kaźmierska: Zmiany w wielkości i strukturze wieku potencjalnych zasobów pracy w kontekście demograficznego starzenia się populacji – perspektywa regionalna / Changes in the size and age structure of potential labour resources in the context of population ageing – regional perspective	138
Katarzyna Tracz-Krupa: Rozwój pracowników w przedsiębiorstwach MŚP w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce – wstępne wyniki badań empirycznych / Employee development in small and medium enterprises (SME) within the European Social Fund (ESF) in Poland – preliminary research findings	147
Zhanna Tsaurkubule: Demographic policy of Latvia: problems and prospects / Polityka demograficzna Łotwy: problemy i perspektywy	156
Maciej Żelechowski: Terytorialne dysproporcje dostępności usług publicznych w Polsce jako wyzwanie dla polityki spójności / Territorial disparities in public services accessibility in Poland as a challenge for cohesion policy	166

Wstęp

Polityka spójności w Unii Europejskiej realizowana jest już od trzech dekad. Jednak pomimo różnych strategii i podejmowanych systematycznie działań, a także w wyniku rozszerzenia Unii Europejskiej o nowe kraje, zazwyczaj słabiej rozwinięte niż kraje „starej” Unii, wciąż mamy do czynienia z nierównościami w rozwoju regionów. Ich likwidacja bądź minimalizacja wciąż pozostaje kluczowym celem i wyzwaniem dla prowadzonej polityki spójności.

W ostatnich latach wystąpiły również pewne zjawiska i sytuacje zarówno wewnątrz Unii Europejskiej, jak i w otoczeniu międzynarodowym, które były powodem sytuacji kryzysowych oraz pojawiających się podziałów wewnątrz Unii. Wśród najważniejszych, negatywnie oddziałujących czynników wymienić można m.in. konflikt na Ukrainie, konflikt w Syrii i związane z nim ruchy migracyjne uchodźców, z których ogromna liczba podjęła próbę przedostania się na teren Unii Europejskiej, rosnące zagrożenie terrorystyczne w krajach członkowskich. Należy także wspomnieć o problemach wewnętrznych, takich jak: starzejące się społeczeństwa, brak wyraźnego przywództwa, zanieczyszczenie środowiska i ocieplanie się klimatu, potrzeba stałego unowocześniania gospodarek i zwiększania stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wysokie bezrobocie w niektórych krajach, będące długotrwałym skutkiem ostatniego kryzysu gospodarczego, ubóstwo i wykluczenie społeczne znacznej liczby obywateli UE oraz wzrost poparcia w krajach członkowskich UE dla partii nacjonalistycznych i ksenofobicznych, kwestionujących uczestnictwo tych krajów w procesie integracji europejskiej. Kwestionowanie zasadności członkostwa w Unii Europejskiej znalazło wyraz w wynikach referendum przeprowadzonego w 2016 r. w Wielkiej Brytanii, w którym społeczeństwo, choć niewielką przewagą, ale jednak, opowiedziało się za opuszczeniem przez Zjednoczone Królestwo szeregów Unii Europejskiej.

Niniejsza publikacja zawiera artykuły naukowe omawiające wyniki badań prowadzonych w zakresie rozwiązywania problemów i podejmowania wyzwań stojących współcześnie przed Unią Europejską. W jednym z tomów znajdują się artykuły dotyczące szeroko rozumianej problematyki spójności gospodarczej, zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz konkurencyjnością państw i regionów Europy. W drugim tomie, który aktualnie trzymają Państwo w rękach, zgromadzono publikacje poświęcone problemom społecznym, których symbolem są granice i solidarność.

Problematyka, której poświęcono największą liczbę artykułów w niniejszym tomie, to różnorodne aspekty funkcjonowania rynków pracy. Poruszane są takie zagadnienia, jak m.in.: feminizacja i maskulinizacja rynków pracy w krajach UE

w kontekście polityki spójności (A. Janiszewska), rynki pracy młodzieży w państwach członkowskich UE (K. Kotliński), zmienność struktury zatrudnienia w Polsce w kontekście stabilności przestrzennej systemu (E. Małuszyńska) oraz demograficznego starzenia się społeczeństwa (A. Richert-Kaźmierska), jak również rozwój pracowników w przedsiębiorstwach sektora MŚP w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (K. Tracz-Krupa). Przedstawiono także wyzwania dla polityki spójności w zakresie zwiększenia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia (R. Bielak). W publikacji omawiane jest również zagadnienie demografii w Polsce (problemy szacunku wskaźników pojemności demograficznej – B. Bal-Domańska) oraz na Łotwie (perspektywy i problemy polityki demograficznej – Z. Tsaurkubule). Dwa artykuły zostały poświęcone zagadnieniom związanym z dostępem do dóbr i usług publicznych w polskich regionach (D. Miłaszewicz i M. Żelechowski). Poruszana jest także problematyka: metod podatkowych w rozwiązywaniu problemów społecznych na Łotwie (T. Andreeva), miast i obszarów słabo zurbanizowanych w kontekście procesów konwergencji gospodarczej w Polsce (M. Bogdański), zmiany wizerunku polskiej wsi w kontekście polityki spójności (L. Kłós), celów społecznych zrównoważonego rozwoju w Polsce na tle UE (B. Kryk) i wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego dla uczelni (D. Kwiatkowska-Ciotucha). Zagadnienia międzynarodowe omawiane są dodatkowo w artykułach dotyczących polityki spójności w wymiarze transgranicznym na pograniczu polsko-słowackim (S. Dołzbłasz) oraz konfliktu na Ukrainie jako zagrożeniu dla integralności Unii Europejskiej (A. Nychyk).

Liczymy, że przedstawione w artykułach wyniki badań, dotyczące różnych aspektów spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, spotkają się z Państwa zainteresowaniem i staną się inspiracją do kolejnych ciekawych badań w tym obszarze.

Ewa Pancer-Cybulska, Łukasz Olipra